

ІТ ІНДУСТРІЯ УКРАЇНИ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС

¹ІТ підприємство EXTERTEST

Анотація

В статті висвітлено питання розвитку ІТ-індустрії у військовий час, наведено рейтинг ІТ компаній за кількістю фахівців в Україні у воєнний час.

Ключові слова: ІТ-індустрія; інформаційні технології; ІТ-компанія, діджиталізація.

Abstract

The article covers the issue of the development of the IT industry during wartime, and provides a rating of IT companies by the number of specialists in Ukraine during wartime.

Keywords: IT industry; Information Technology; IT company, digitization.

Результати дослідження

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну, яке відбулося рік тому, призвело до величезних людських жертв, пошкодження та руйнування інфраструктури міст та селищ, міграції робочої сили та, відповідно, негативного впливу на економіку країни. Реальний ВВП різко скоротився і зросла інфляція, бюджетний дефіцит зріс до небувалого рівня, безробіття зросло на 40%, а кількість пропозицій від роботодавця скоротилася [1]. Проблеми з логістикою продовжують створювати додаткове навантаження на ослаблену воєнними діями країну.

З початком військових дій більшості компаній довелося негайно приймати рішення, які б допомогли зберегти бізнес, і чи не єдиною галуззю в Україні, яка не тільки не скоротилася, а ще й зростає, є інформаційні технології.

Тільки ІТ індустрія збільшила обсяги експорту по відношенню до довоєнного часу серед експорту орієнтованих галузей, більшість інших бізнесів зазнають втрат.

За результатами 2022 року ІТ індустрія забезпечила валютні надходження до української економіки в розмірі 7,34 млрд доларів. Обсяг експорту збільшився на 400 млн. доларів порівняно з довоєнним часом [2].

Українські ІТ компанії в умови війни та блекаутів не просто продовжують працювати, вони розвиваються, залучають нових клієнтів та нові проекти, сплачують податки до скарбниці держави, займаються волонтерською діяльністю, беруть участь у кібератаках країни – агресора; завзято працюють на інформаційному фронті, що не може не спричинити гордості за українських фахівців.

Тим часом ІТ компаніям, як і багатьом українським бізнесам, довелося зіткнутися з труднощами. Згідно з дослідженням «Do IT Like Ukraine», представленим IT Ukraine Association, незапланована релокація торкнулася 70,8% ІТ компаній в Україні. Найпопулярнішою країною виявилася Польща 40,1%, там 15 великих компаній відкрили свої офіси; 4,6% - Німеччина; по 9,5% США та Португалія [3, 4].

Серед українських міст найпопулярнішими стали Ужгород, Івано-Франківськ, Чернівці, Львів, Тернопіль, Хмельницький, Вінниця.

Згідно з даними про рейтинг ІТ компаній в Україні, опублікованим найбільшим співтовариством розробників України DOU, компанія EPAM продовжує утримувати статус найбільшої ІТ компанії України, незважаючи на істотне зменшення одного року 2 січня 2022. Загалом українська команда EPAM зменшилася на 1260 фахівців через те, що кілька тисяч фахівців поїхали закордон, рятуючись від війни, частина з яких вже повернулася на батьківщину, решта працює віддалено. Але незважаючи на всі труднощі, компанія не припиняла та активно продовжує найм співробітників у сферу інформаційних технологій (рис. 1) [4].

Крім того, EPAM незважаючи на війну та зовнішні виклики, у 2022 р. відновила роботу навчальних програм EPAM University. З'явилися курси IT Fundamentals, які розраховані на людей, професійний досвід яких не пов'язаний з інформаційними технологіями, але які хочуть працювати в даній сфері. Також EPAM запустили School of Digital Engineering з модульним підходом для найдосвідченіших фахівців.

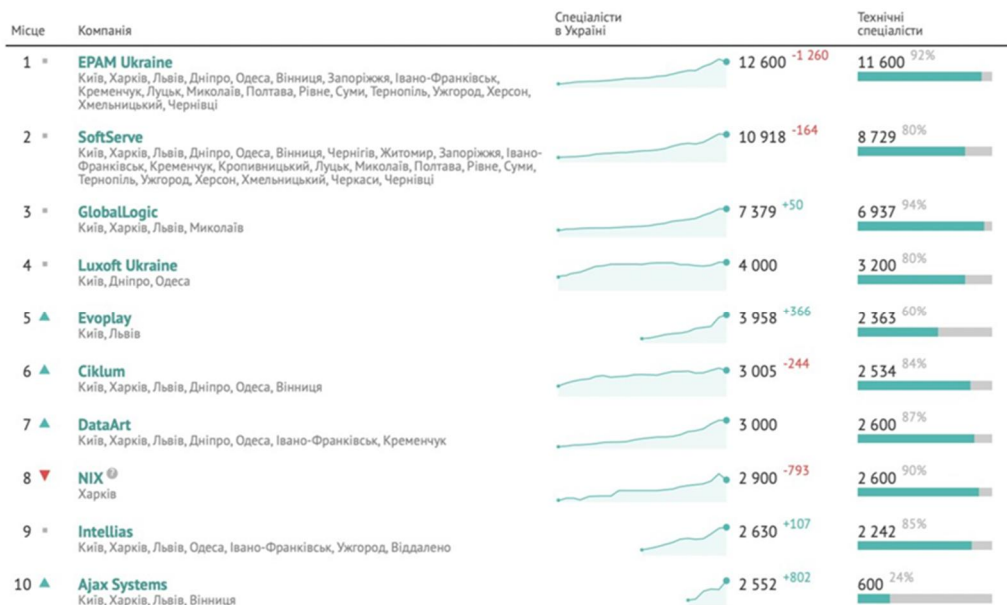

Рис. 1. Рейтинг ІТ компаній за кількістю фахівців в Україні у воєнний час 2022 р. (дані спільноти DOU)

Статистика показує, що незважаючи на війну, ІТ індустрія адаптується найшвидше до зовнішніх змін, тому компанії розвивають освітній напрямок. На жаль, поки немає тих обсягів, що до війни, але поступово все відновлюється.

На другому місці в рейтингу ІТ компаній залишається Softserve - у компанії також негативна динаміка зростання в першому півріччі (-164 фахівця).

На третьому та четвертому щаблях GlobalLogic та Luxoft. У компанії Luxoft кількість фахівців залишилася без змін, якщо порівнювати із січнем 2022-го. А у GlobalLogic позитивна динаміка зростання, хоч і незначна (+50 осіб), якщо порівнювати з довоєнним періодом.

У компанії Evoplay, що посіла п'яте місце рейтингу, динаміка приросту стабільна, зазвичай працює близько 500 вакансій. Серед факторів, що зумовили зростання компанії: запуск нових продуктів; M&A - наприкінці 2021-го - на початку 2022-го до холдингу приєдналася ще одна структура; розширення географії, збільшення трафіку та розвиток продуктів; націленість на зміцнення основних напрямів. Приріст цієї компанії становив 366 співробітників (рис. 1) [4].

Активніше всіх росла компанія Ajax Systems - приріст на 800 фахівців за півроку. Компанія не видає секрети, завдяки яким і чому відбулося зростання, але, виходячи з офіційних анонсів, навесні і влітку 2022 Ajax Systems відкрила нові локації, як в Україні, так і за кордоном.

Про що може говорити відкриття локацій ІТ компаніями за кордоном – важко відповісти однозначно. З одного боку такий вихід на міжнародні ринки може свідчити про диверсифікацію бізнесу, але з іншого боку чи це означає, що компанії побоюються нестабільності країни. Ще однією причиною виходу на міжнародну арену можуть бути ризики втрати клієнтів. Великі міжнародні партнери переживають, що через війну українські фахівці не зможуть надати послуги і, тим самим, перестраховування. Час покаже, але одне залишається безперечним, ІТ індустрія розвивається і запитів на висококваліфікованих фахівців стає дедалі більше.

Ще 15-20 років Україна традиційно вважалася одним із лідерів важкої та агропромисловості. Економіка країни спиралася на експорт зерна і стали і ризикувала надовго залишатися сировиною, але ситуація кардинально змінилася, коли на арену вийшли інформаційні технології.

Завдяки розвитку інформаційних технологій відбувається динамічна глобалізація, пов'язана з змінами в соціальній і економічній сферах. Більшість державних послуг в Україні надається в електронному форматі, що унеможлиблює втручання чиновників у роботу бізнесу, прискорення самого процесу обробки запиту та боротьби з корупцією.

Повномасштабна війна проти України спонукала український бізнес до максимальних темпів діджиталізації та оцифрування бізнес-процесів. Значна частина клієнтів ІТ-Enterprise втратила свої

підприємства внаслідок військової агресії та окупації. Але, на щастя, бізнес намагається зберегти свої активи, там де це можливо. Наприклад, науково – виробниче об'єднання «Імпульс» із міста Северодонецьк запровадило вже низку цифрових рішень: з управління даними по продукту (Product Data Management, PDM) та управління майстер – даними (Master Data Management, MDM). Після релокації, яку заподіяла війна навесні 2022 року, компанія змогла відновити роботу у термін від одного дня - що є реаліями сучасних підприємств, які мають оцифровані бізнес – процеси [5].

Як відомо, з початку війни українська компанія IT-Enterprise активно проводить оцифровку бізнес – процесів вітчизняних компаній, спільно з АТ «Укрзалізниця» і органами влади впровадила автоматизовану систему закупівлі та розробку. Укрпошта» [5].

Заціфровані процеси дозволяють українським компаніям, які опинилися в епіцентрі військових подій, не зменшувати темпи, не втрачати багато часу на навчання нового персоналу, а відкриваючи доступ для колег, які перебувають у вимушеній еміграції, продовжувати працювати, тим самим зберігаючи кадри.

Інформаційні технології вже зараз активно впливають на інститути суспільства, стають інструментом впливу на величезні маси людей. Стираються кордони, і створюється новий світовий порядок. ІТ галузь може зробити Україну однією з економічно розвинених країн за належної державної підтримки, оскільки Україна має потужний інтелектуальний потенціал, який необхідно підтримувати, вирощувати та оберігати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ситуація на ринку праці та діяльність Державної служби зайнятості України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.dcz.gov.ua/analytics/67>
2. ІТ єдина галузь в Україні, яка росте [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://itukraine.org.ua/updated-data-it-industry-is-the-only-growing-export-industry-in-ukraine.html>
3. Дослідження Асоціації "IT Ukraine" "Do IT Like Ukraine" [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://itukraine.org.ua/files/reports/2022/DoITLikeUkraine2022.pdf?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=doslidzhennya_do_it_like_ukraine_nacionalna_it_industriya_zrostaye_po_pri_vse&utm_term=2022-12-14
4. Топ – 50 найбільших ІТ компаній України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://jobs.dou.ua/top50/>
5. Збереження кваліфікованих кадрів має стати державною програмою [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://itukraine.org.ua/reversing-%E2%80%98brain-drain%E2%80%99-should-become-ukraine%E2%80%99s-government-strategy-and-business-priority.html>

Куленко Сергій — власник, ІТ підприємство EXTERTEST.